

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

### Soru-Cevap

**Kafir Bir Kadının Şerî Olarak Hâkimlik (Kadılık) Görevini Üstlenmesi Caiz midir?**

Husam Y Dawoud'a

#### Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh. Sevgili Şeyhimiz, Allah emrini sizin elinizle tamamlasın ve bizlere yakında Hilafet Devleti'ni nasip etsin... Bu aziz olan Allah'a zor değildir...Burada devletimizin kurulması durumunda kâfir bir kadının şer'an hâkimlik (kâdılık) görevini üstlenip üstlenemeyeceğini öğrenmek istiyorum?

Sorum şudur; İctimai Nizam Kitabı'nın 101. sayfasında, “**yönetimlerini bir kadının eline teslim eden bir toplum kesinlikle felah bulamaz**” hadisinin lafzının umumluğundan dolayı kadının hâkim olmasının caiz olduğu ve bunun hâkim olmasının caiz olduğuna delalet ettiği geçmektedir...Aklıma kâfir veya ehli kitaptan olan bir kadının hâkimlik görevini üstlenip üstlenemeyeceği geldi... Geçmişte gayri müslim bir kadının İslam'da hâkimlik görevini üstlendiğine dair bir metne rastlamadım... Bunun delaleti nedir? Kâfir bir kadının şerî olarak hâkimlik (Kadılık) görevini üstlenmesi caiz midir? Burada evlilik ve boşanma gibi Ahvâlûş Şahsiyye'yi kastediyorum... Bizler yargıyı, bağlayıcı bir şekilde hükmü haber vermek olarak tanımladık...Hükme bağlayıcı bir şekilde inanmamak olur mu? Sonuç olarak soru için göğsünüzün geniş olmasını ve bana şifa verici bir cevap vermenizi ümit ediyorum. Sizin için binlerce hayır diliyor ve Aliy ve Kadir olan Allah'tan sizi her türlü şerden korumasını niyaz ediyorum.

Filistin'den kardeşiniz Husam Davud.

#### Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Görünen o ki siz, İctimai Nizam Kitabı'nda “Kadının Görevleri” bölümünde geçen aşağıdaki metne atıfta bulunmuşsunuz:

(... Ancak kadın, hükmetme görevini üstlenemez. Mesela kadın, devlet reisi, onun muavini, vali ve amil gibi hükmetme görevinden sayılan herhangi bir işi yüklenemez. Ebu Bekre'den rivayet edildiğine göre Fars halkının, devlet başkanlığına Kisra'nın kızını kraliçe olarak seçtikleri haberi Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e ulaştığı zaman Allah'ın Rasulü şöyle buyurmuştur: **لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ** “**Yönetimlerini bir kadının eline teslim eden bir toplum kesinlikle felah bulamaz.**” [Buhari tahriç etti.] Bu hadis, kadını yönetici yapanların kınanmalarından dolayı kadının yönetici olmasının yasaklandığının açık ve net bir ifadesidir. Emir sahibi olmak, yönetici olmak anlamına gelmektedir. Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ** “**Ey iman edenler! Allah'a itaat ediniz. Rasul'e ve sizden olan emir sahibine de itaat ediniz.**” [Nisa 59] Bu nedenle kadınların yönetici olmaları caiz değildir. Fakat kadınların hükmetme dışındaki görevleri yüklenmeleri caizdir. Buna göre kadın, devlet memurluklarına tayin edilebilir. Çünkü memurluk, hükmetme kapsamına değil icare konusuna girer. Memur, devlet kurumlarından birinde çalışan özel ücretlidir. Bu yönüyle memur, herhangi bir şahsın yanında veya şirkette çalışan ücretli kimse gibidir. Bu yüzden kadının, yargı organlarından herhangi birinde hâkim olarak görev yapması caizdir. Zira hâkimlik yöneticilik kapsamına girmemektedir. Çünkü hâkimlik, insanlar arasındaki anlaşmazlığı gidermek, anlaşmazlığa düşen iki tarafa ilzam

edici bir şekilde şerî hükmü haber vermektir. Çünkü yargı, bağlayıcı bir şekilde hükmü haber vermektir diye tarif edilir. Kadı, yönetici olmayıp başka ücretliler gibi devletin yanında çalışan bir görevlidir. Ömer İbn Hattab'ın kendi kavminden Şifa isminde bir kadını, çarşı, pazar kadısı yani çarşılardaki tüm aykırı davranışları karara bağlayan hisbe kadısı olarak tayin ettiği rivayet edilmiştir. Bununla birlikte kadınların kâdı olmasının caiz olması meselesi, hadisin nassı ve kadılık görevinin vakıasına tatbik edilmesine ilişkindir. Eğer kadının yönetimi üstlenmesine yönelik nehiy hadisi, yargıya intibak ederse kadınların yargıyı üstlenmesi caiz olmaz. Yok, eğer ona intibak etmezse, hadis, kadınların yargıdan menedilmesine dair bir delil olmaya uygun değildir. Hadise baktığımız zaman, İranlıların kendilerini idare etmek üzere başlarına kraliçe olarak bir kadını tayin ettikleri haberi Allah'ın Rasulü'ne ulaşınca, buna cevap olarak böyle bir durumu zemmetmiştir. Bu hadis verilen bir habere ait değerlendirmedir ve âdeta sorunun cevabı makamındadır. Hadis, haberin konusuna hastır, bir başka hususa has değildir. Haberin konusu ise kraliçelik yani devlet başkanlığıdır. Dolayısıyla değerlendirme de bu husus hakkındadır ve sadece devlet başkanlığı konusuna hastır. Devlet başkanlığı ise yönetimle ilgili bir husustur. Bir yönden durum budur. Bir başka açıdan meseleye baktığımız zaman yasaklamanın umumi olan velayete ait olduğu görülür. Bu da emirlik velayetidir. İşte hadisin manası ve işaret ettiği husus da budur. Yargının konusu ise vali ve Halifenin yaptığı işten farklıdır. Halife ve valinin görevi, ister doğrudan kendisine bir mesele gelsin veya yargıcın hükmü ile ilgili bir problem olsun veya kendisine hiçbir kimse herhangi bir mesele getirmemiş olsun; şeriata muhalif olduğunu gördüğü zaman doğrudan şerî hükmü infaz etmektir. Halife, bir dava karşısında herhangi bir davacı olmadan hükmü icra eder. Fakat kâdı, ancak biri kendisine bir dava getirdikten sonra o dava hakkında hüküm verebilir. Kâdı, davaya bakacağı zaman şüphesiz iki taraf mevcuttur. Ortada bir iddia olduğu zaman ancak hükmedebilir. Bir iddia sahibi olmadıkça kâdı hükmetme yetkisine sahip değildir. Gelen davaya bakması da, mesele hakkında bağlayıcı bir şekilde Allah'ın hükmünü haber vermektir. Hem infaz edici hem de kâdılık görevini birlikte yürütmekle yetkili kılınması dışında kâdılarının mutlak olarak tenfiz yetkisi yoktur. Her iki yetkiye de sahip olduğu zaman, kâdı olarak hüküm verir ardından da infaz yetkisine sahip birisi olarak verdiği hüküm gereğince hükmü infaz eder. Yargı olayı ile hüküm verme olayları ayrı ayrı şeylerdir. Bundan dolayı, kadınların yönetici olmalarını yasaklayan hadis kâdıya uygulanamaz...) Bitti.

Ey kardeşim, sorunuz net değil ve içinde karışık hususlar söz konusu. Örneğin siz, kâfir bir kadının Müslümanlar için hâkimlik (kadılık) görevini üstlenmesinin, yani Müslümanlar arasında hüküm vermesinin hükmü hakkında mı soruyorsunuz? Yoksa kâfir bir kadının, şeriata dinlerine göre hüküm vermelerine izin verdiği evlenme ve boşanma gibi konularda, kendi dininden olan kâfirler arasındaki ayrılığın üstlenmesinin hükmünü mü kastediyorsunuz?

1- Müslümanlar arasında hâkimliğin olduğu birinci duruma gelince; kâfir bir kadının herhangi bir meselede Müslümanlar arasında hâkim (Kadı) olması caiz olmadığı gibi kafir bir adamın da herhangi bir meselede Müslümanlar arasında hâkim (kâdı) olması caiz değildir. **Çünkü şer'an hâkim olmanın şartlarından biri de ister erkek ister kadın olsun Müslüman olmasıdır.** Bu da Allahu Teala'nın şu kavlından dolayıdır: **وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا** "Allah, müminlerin aleyhine kâfirlere hiçbir yol vermez." [Nisa 141] Burada kesin bir nehiy vardır. Çünkü kalıcılık ifade eden "لَنْ - Len" ifadesi geçmektedir ki bu, talep anlamını bildirmektedir. Dolayısıyla Allah, kâfirlere müminlerin aleyhine yol vermeyi haram kıldığı sürece bir kâfirin müminler arasında hüküm vermesi için hâkim olmasını da haram kılmıştır demektir. Zira hâkimlikte, Müslümanlar aleyhine bir yol vardır. Nitekim İslam'ın hâkimle ilgili şartını, kitaplarımızın birçok yerine bahsettik. Örneğin:

- **Cihazlar Kitabı'nın "Kâdilerin Şartları" bölümünde şöyle geçmektedir:**

(Kadâyı üstlenenlerde (Kâdilerde) şu şartlar aranır: Müslüman olması, hür olması, âkil olması, adil olması, fakih olması ve hükümleri vakıalara indirmeye mudrik (derin kavrayışlı) olması.) Bitti.

- **Anayasa Mukaddimesi Kitabı'nın birinci bölümünde şöyle geçmektedir:**

**(Madde-78: Kadılık görevini üstlenen kimsede Müslüman, hür, âkil, bâliğ, âdil, fakih ve hükümleri olaylara tatbikatta anlayışlı olma şartları aranır. Mezâlim kadılığı görevini üstlenenlerde ise bu şartlara ilave olarak, erkek ve müçtehit olma şartları da aranır.**

Bu maddenin delili; yukarıda geçen kâdî'l kudânın delilidir. Ancak husumetleri fasleden kâdının ve hisbe kâdısının erkek olması şart değildir. Bilakis bu ikisinin kadın olması caizdir. Çünkü onlar, yönetici değildir sadece bir kâdıdır. Yani şerî hükmü haber verendir onu infaz eden değildir. Bunun içindir ki şu hadis onlara intibak etmez: **لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ** "Yönetimlerini bir kadının eline teslim eden bir toplum kesinlikle felah bulamaz." [Buhari tahriç etti.] Bu hadis velâyet -ki o, yönetimdir- hakkındadır. Hadisin sebebi ise Fars halkının bir kadını kendilerine kraliçe yapmalarınıdır. Nitekim Ebu Bekre'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e Fars halkının, kisanın kızını kendilerine kraliçe yaptıkları haberi ulaşınca şöyle buyurdu: **لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ** "Yönetimlerini bir kadının eline teslim eden bir toplum kesinlikle felah bulamaz." [Buhari tahriç etti.] Dolayısıyla hadisin söylenme sebebi, hadisin metninde açıkça gelen belirli bir konudur ki o yönetimdir, yani otoritedir. Kadâ ise otorite değildir. Dolayısıyla da hadis, yönetime has olur ve kadâyı kapsamaz...) Bitti.

2- İkinci durum açısından olana gelince; şeriat, devlete zimmet ehline evlenme, boşanma ve benzeri konularda kendi aralarında dinlerine göre hüküm vermelerine imkan tanımalarına izin vermiştir...Dolayısıyla aralarında İslam şeriatına ve kendi şeriatlarına göre hüküm veren Müslümanların kâdıları olmaz. Aksine onlar arasında hüküm, kendi hâkimleri yani gayrimüslimlerden olan yargıçlar tarafından verilir. Ama onlara özel mahkemeler tahsis edilmez. Bilakis devlet mahkemeleri bünyesinde onlara bir oda verilir ve idari açıdan devlet mahkemelerine bağlı olurlar. Hâkimlerin atanması onlara bırakılmaz, tam tersine devlet tarafından yapılır. Devlet, şeriatın onayladığı gibi kendi aralarında evlilik, boşanma ve benzeri konularda kendi dinlerine ve şeriatlarına göre hüküm vermeleri için kendilerinden olan hâkimler atar.

Şayet onların şeriatları, kendi aralarında bir kadının evlilik ve boşanma konularında hüküm vermesine izin veriyorsa, o zaman devletin, zimmet ehli arasında hüküm vermesi için atamış olduğu hâkimlerin arasında kâfir kadınların olması mümkündür. Yani böyle bir durumda kâfir bir kadının, kendi dininin evlatları arasında onların şeriatlarına göre hüküm vermek üzere hâkim olması mümkündür...

Umarım sorularınıza yönelik bu cevap yeterli olmuştur. Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

**Kardeşiniz**

**Ata İbn Halil Ebu Raşta**

**H. 23 Zikâde 1441**

**M. 14/07/2020**

**Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:**

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4052/>